

ภาษาและวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาในกลุ่มแม่น้ำอิรวดี – แม่น้ำเจ้าพระยา-แม่น้ำโขง

ดร.ลำพอง กลมกุล*

อรเนตร บุนนาค**

ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ส่งเจ้าหน้าที่เพื่อเป็นตัวแทน ได้แก่ น.ส. อรเนตร บุนนาค และ ดร.ลำพอง กลมกุล ร่วมงานสัมมนานานาชาติ กับ สถาบันภาษา มจร ซึ่งได้จัดโครงการภาษาและวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาในกลุ่มแม่น้ำอิรวดี-แม่น้ำเจ้าพระยา-แม่น้ำโขง การศึกษาประวัติและพัฒนาการเกี่ยวกับพระพุทธศาสนานั้น มักจะมีการศึกษา วิเคราะห์ และตีความสัญลักษณ์ทางสถาปัตยกรรม และความเชื่อทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในประเทศอินเดียเป็นด้านหลัก ในขณะเดียวกัน การศึกษา วิเคราะห์และตีความที่ผ่านมาก็มักจะมุ่งเน้นศึกษาในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งเป็นการเฉพาะ อันเป็นการศึกษาพระพุทธศาสนาแบบแยกส่วน โดยมิได้มีการศึกษา และตีความให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เห็นภาพพระพุทธศาสนาในทุกๆ มิติที่สัมพันธ์กัน เช่น สถาปัตยกรรม การเมือง สังคม วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม

ภูมิภาคในกลุ่มแม่น้ำอิรวดี แม่น้ำเจ้าพระยา และแม่น้ำโขง เป็นรอยต่อระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน (ASEAN) ๕ ประเทศ คือ ไทย พม่า ลาว กัมพูชา และเวียดนาม ซึ่งประชากรส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา เรียกได้ว่าเป็นศาสนาประจำชาติก็ว่าได้ การที่ประเทศทั้ง ๕ มีพรมแดนติดกัน มีวิถีชีวิตด้านภาษาและวัฒนธรรมคล้ายคลึงกัน ในฐานะที่นับถือพระพุทธศาสนาแบบเถรวาทเหมือนกัน ทำให้การเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ (ASEAN Community 2015) ของทั้ง ๕ ประเทศในดินแดนกลุ่มแม่น้ำโขงจะสร้างความเป็นปึกแผ่นและกลมเกลียวกันในฐานะบ้านพี่เมืองน้องได้เป็นอย่างดี และจะสร้างความเข้มแข็งทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง นำมาซึ่งความอยู่ดีกินดี และสงบสุขได้อย่างพอเพียง

ด้วยเหตุนี้ สถาบันภาษาและกองวิชาการ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงมีความเห็นพ้องต้องกันที่ควรมีการจัดการประชุมสัมมนานานาชาติระดับภูมิภาค เรื่อง “ภาษาและวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาในกลุ่มน้ำอิรวดี-แม่น้ำเจ้าพระยา-แม่น้ำโขง” ขึ้น เพื่อมุ่งหวังให้การศึกษา วิเคราะห์ และตีความพระพุทธศาสนาในระดับภูมิภาคให้สามารถมองภาพสัญลักษณ์ ประวัติ และพัฒนาการได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นตัวขับเคลื่อนความเข้มแข็งและความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นของประเทศในภูมิภาคนี้ในระยะยาวต่อไป

* นักวิจัย ศูนย์อาเซียนศึกษา

** นักจัดการงานทั่วไป ศูนย์อาเซียนศึกษา

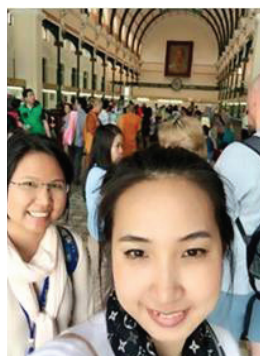
รายงานผลการสัมมนา
โครงการประชุมสัมมนานานาชาติลุ่มน้ำโขง
เรื่อง “ภาษาและวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาในลุ่มแม่น้ำอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่น้ำโขง”
ระหว่างวันที่ ๖-๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘
ณ เมืองโฮจิมินห์ ประเทศเวียดนาม

วันศุกร์ที่ ๖ มีนาคม ๒๕๕๘

ออกเดินทางจากแอร์พอร์ตสู่โฮจิมินห์ ด้วยสายการบินแอร์เอเชีย เที่ยวบินที่ FD 650 เวลา ๐๗.๔๕ ถึงสนามบินตัน เซินนีก นครโฮจิมินห์ เวลา ๑๐.๓๐ น. หลังจากนั้นได้นั่งรถบัสเข้าไปที่ตัวเมืองเพื่อรับประทานอาหารกลางวัน ประมาณ ๑๑.๓๐ น. เสร็จเวลาประมาณ ๑๒.๓๐ น.

หลังจากนั้นได้ไปชมที่ทำการไปรษณีย์ ที่ใหญ่ที่สุดของเวียดนาม เป็นสถาปัตยกรรมที่ผสมผสานระหว่างตะวันออกกับตะวันตกได้อย่างลงตัว ชมอนุสาวรีย์ท่านประธานาธิบดีโฮจิมินห์ ตั้งแต่ด้านหน้าของศาลากลางก่อสร้างด้วยสถาปัตยกรรมแบบฝรั่งเศสด้วยด้วยเช่นกัน

หลังจากนั้นได้ไปชมโบสถ์เนอร์เทรอดาม โบสถ์หลังคาที่สร้างในสมัยที่เวียดนามยังอยู่ในอาณานิคมของฝรั่งเศสโดยสร้างเพื่อให้เป็นโบสถ์ประจำเมืองไซ่ง่อนและได้สร้างตามต้นแบบของฝรั่งเศสหลังจากนั้นกลับโรงแรมเพื่อพักผ่อน

เวลา ๑๙.๐๐ น. น้ำปานะสำหรับพระสงฆ์ ขรวาาสรับประทานอาหารค่ำ ล่องเรือ สัมผัสบรรยากาศยามค่ำคืนของแม่น้ำไซ่ง่อน สัมผัสความงามของ ๒ ฝากฝั่งแม่น้ำยามค่ำคืน พร้อมเสียงดนตรีพื้นเมืองเวียดนาม

เวลา ๒๑.๐๐ น. กลับที่พัก

วันเสาร์ที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๘

เวลา ๐๘.๐๐ น.รถออกจากโรงแรม ไปที่มหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาเวียดนาม ลงทะเบียน ได้เริ่มพิธีเปิดการสัมมนา โดย พร้อมเพรียงกันในห้องประชุม พระมหา ธรรมชา ธรรมหาโส, รศ.ดร. ได้เป็นประธาน เปิดการสัมมนา พร้อมด้วย อธิการบดี มหาวิทยาลัยพุทธศาสนาเวียดนาม Most Ven. Thich และคณะ ผู้ร่วมสัมมนาจาก แต่ละประเทศในกลุ่มอาเซียน เช่น พม่า ลาว เวียดนาม กัมพูชา และไทย

เวลา ๑๕.๐๐ น. ชมทำเนียบประธานาธิบดี สถานที่ใช้เป็นกองบัญชาการทหารสถานที่ประชุมคนสำคัญ และนำชมห้องบัญชาการลับต่างๆ ภายในทำเนียบ

เวลา ๑๖.๐๐ น. ไปชมสุสานลุงโฮ ของใช้ต่างๆ ของลุงโฮ

เวลา ๑๘.๐๐ น กลับที่พัก

วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๘

เวลา ๐๘.๐๐ น. เดินทางสู่อุโมงค์กู๋จี ชมอุโมงค์ของชาวเวียดนามที่ขุดขึ้นขนาดพอดีตัวในสมัยที่ทำสงครามกับกองทัพอเมริกัน รวมถึงกองทหารพันธมิตรจากนานาประเทศ ในอดีตชาวเวียดนามจะต้องใช้ชีวิตอยู่ภายใต้อุโมงค์นี้ ซึ่งในอดีตเคยมีชาวเวียดนามอาศัยอยู่ภายใต้อุโมงค์นี้ในระหว่างการทำสงคราม และยังคงใช้เป็นทั้งบัญชาการทางทหารและเป็นหลุมหลบภัย ซึ่งความยาวกว่า ๒๗๐ กิโลเมตร และอุโมงค์นี้ยังสามารถทะลุออกสู่แม่น้ำโขงได้อีกด้วย พร้อมชมภาพถ่ายและวิดีโอเหตุการณ์จริงในช่วงของการเกิดสงคราม

เวลา ๑๓.๐๐ น. รับประทานอาหารกลางวัน

เวลา ๑๔.๐๐ น. ชมพิพิธภัณฑ์สงคราม
ชมเรื่องราวประวัติศาสตร์สงคราม อาวุธปืน
ระเบิด และเครื่องบินรบ และการสร้างอาวุธ
ต่างๆ ที่สู้กับอเมริกา การอาศัยอยู่ใต้ดินของ
ชาวเวียดนาม การใช้ปัญญาของชาวเวียดนาม
นี้เองทำให้ชาวเวียดนามชนะการรบกับ
อเมริกาครั้งนี้

เวลา ๑๖.๐๐ น. ชมย่านไชน่าทาวน์ สัมผัสและชมชีวิต
ความเป็นอยู่ของชาวจีนในเวียดนาม

เวลา ๑๘.๐๐ น. น้ำปานะสำหรับพระสงฆ์ ส่วนฆราวาส
รับประทานอาหารเย็นด้วยอาหารไทยรสชาติแบบไทย อร่อย
เหมือนอยู่เมืองไทย ด้วยบรรยากาศเป็นกันเองและจัดตกแต่ง
ด้วยสไตล์ไทยๆ

เวลา ๑๙.๐๐ น. เดินทางสู่สนามบินนานาชาติโฮจิมินห์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการไปสัมมนาที่เวียดนามครั้งนี้

๑. เข้าใจถึงขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชาวเวียดนาม ว่าการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ
เป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิต ความสามัคคีที่ประกอบด้วยปัญญา ทำให้ชาวเวียดนามสามารถชนะสงคราม
จากการรบกับอเมริกาได้

๒. ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นสิ่งสำคัญ การมีกิจกรรมร่วมกันซึ่งแฝงด้วยธรรม
ทำให้คนในกลุ่มน้ำโขงทั้ง ๕ ประเทศเกิดความรักและสามัคคี เกิดความสันติในจิตใจ การจะทำคนให้รักชาติ
นั้นต้องมีธรรมะของพระพุทธเจ้าซึ่งเป็นตัวนำจิตวิญญาณ เพื่อเรียกร้องสันติภาพให้แก่ตนเองและประเทศ
ชาติ

๓. การอยู่ร่วมกันในกลุ่มประเทศอาเซียน ต้องอาศัยธรรมะของพระพุทธเพื่อก่อให้เกิดความเป็น
หนึ่งเดียว คือ ความรัก ความเมตตา และปัญญา อาเซียนจึงได้ชื่อว่า อาเซียนดินแดนแห่งสันติภาพตาม
คำขวัญอาเซียนนั่นเอง

๔. ผู้ร่วมสัมมนาเกิดความรู้และเข้าใจมากขึ้น ว่าในกลุ่มประเทศในอาเซียนมีสิ่งดีๆ อีกมากมาย
เหมาะแก่การค้นคว้า และทำวิจัย เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการต่อไป